

Goed cultuuronderwijs voor alle kinderen

Wij verbinden, verrijken & versterken de cultuureducatie in Noord-Holland

Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024

Activiteitenplan 2024

- Plein C -

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	Goed cultuuronderwijs voor alle kinderen	2
1.	Zes speerpunten	3
Speerpunt 1	Visie, draagvlak en beleid - Verbinden, versterken en verbreden	4
Speerpunt 2	Deskundigheidsbevordering onderwijs en cultuurpartners	9
Speerpunt 3	Programma & curriculumontwikkeling	12
Speerpunt 4	Samenwerking onderwijs & cultuurpartners	13
Speerpunt 5	Kansengelijkheid voor alle kinderen	14
Speerpunt 6	Kennisdeling & netwerken	19
2.	Begroting 2024	22

INLEIDING – Goed cultuuronderwijs voor alle kinderen

Om goed cultuuronderwijs voor alle kinderen te realiseren voert stichting Plein C in opdracht van de Fonds Voor Cultuurparticipatie (FCP) en de provincie Noord-Holland het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 uit. Participerende gemeentes leggen een bedrag per inwoner in dat door het FCP gematched wordt. De provincie matcht jaarlijks een bedrag van €750.000 via een projectsubsidie aan Plein C. Plein C voert de coördinatie over het provinciale programma en verzorgt verschillende provinciale projecten en activiteiten. Sommige gemeentes werken samen binnen een regio. In totaal zijn 15 lokale/regionale projectplannen ontwikkeld, die door Plein C zijn samengebracht in de CmK3 aanvraag (2021-2024). Wij voegen daar een provinciale, tweedelijns inzet aan toe, die alle lokale projecten ten goede komt en streeft naar een optimale kennisdeling, monitoring en verslaglegging.

In verhouding tot de omvang en het inwonersaantal van ons werkgebied, is Plein C in vergelijking met de provinciale ondersteuningsinstellingen in andere provincies, zeer bescheiden in omvang. En zelfs met deze kleine formatie maken wij ons zorgen over de stijgende loonkosten die ons in 2023 overvielen en voor 2024 gepland staan. We zijn zo efficiënt als mogelijk en ons team is kundig en bevlogen, en zo proberen we ook in 2024 weer veel bereiken.

Daarbij is oog voor de omgeving van groot belang. We onderzoeken doorlopend de behoeftes van de docenten, vakleerkrachten en schoolleiders. We bevorderen de deskundigheid, we trainen, coachen en inspireren. We houden onze rol scherp in de gaten: wat speelt er op het vlak van onderwijs en cultuureducatie, welke kansen en obstakels voorzien we in de nabije toekomst en op middellange termijn en hoe kunnen we daarbij de scholen, docenten en instellingen ondersteunen?

Er zijn stevige uitdagingen, waar we ons het komend jaar zorgen over maken: Plein C ziet zich net als veel spelers in de sector, geconfronteerd met hoge loon- en prijsstijgingen. Dat legt zowel een druk op de eigen begroting als op de keuzes waar Noord-Hollandse gemeentes voor komen te staan. Vooral in de kleinere gemeentes leidt dit tot bezuinigingsopgaven, waarvoor de oplossing niet zelden in het sociaal domein en in cultuur wordt gezocht. In cultuureducatie en -participatie. Niet omdat cultuur niet belangrijk is, maar omdat het kan. Omdat cultuur vaak niet vast zit in stenen en vaste contracten, en nog geen wettelijke opgave is. Dat maakt onze sector kwetsbaar. Terwijl juist in deze tijd van grote transities, van verandering, onzekerheid, financiële en mentale stress bij veel gezinnen, grote behoefte is aan verbinding in de samenleving. Aan erbij horen en meedoen, aan nieuwe perspectieven en creatieve oplossingen. Die zijn nodig om weerbaar te worden en te blijven, als kind maar ook als regio en als samenleving.

Wij zetten ons in 2024 weer in om draagvlak te creëren en ondersteuning te bieden aan gemeentes, scholen, cultuurinstellingen, maatschappelijke organisaties, makers en zzp'ers. Met beleid, kennis, netwerk, middelen en activiteiten. Zodat iedereen in Noord-Holland toegang heeft tot cultuur en kan ervaren dat hij, zij of hen ertoe doet. Hoe? Dat is te lezen in dit activiteitenplan.

Astrid Honing
Directeur Plein C

Het volledige vierjarige CmK-projectplan 2021-2024 -het kader van dit activiteitenplan 2024- staat op <http://pleinc.nl/CmK>

2. Zes speerpunten 2024

Voor goed cultuuronderwijs is visie en beleid nodig dat binnen een school gedragen en uitgedragen wordt. Maar ook een handelingsbekwaam schoolteam met een ICC'er, een schoolprogramma met cultuureducatie als herkenbaar en structureel onderdeel voor leerlingen, goede samenwerking met adequate cultuurpartners en randvoorwaarden als tijd, bestuurlijk draagvlak en budget. Daarnaast is inbedding in de lokale omgeving van belang, evenals deskundigheid van docenten, samenwerking tussen de school en de culturele instelling. De vak- en handelingsbekwaamheid van docenten en hun culturele partners is van belang bij het uitrollen van het cultuurbeleidsplan, waarbij samenwerken, kennisdelen en netwerken een grote rol inneemt.

Ons activiteitenplan is opgesteld aan hand van de zes speerpunten van ons vierjarig CmK3 plan:

1. visie, draagvlak en beleid,
2. deskundigheidsbevordering onderwijs en cultuurpartners
3. programma- en curriculumontwikkeling
4. samenwerking onderwijs en cultuurpartners
5. kansengelijkheid
6. kennisdelen en netwerken

De speerpunten zijn moeilijk los van elkaar te zien, vaak lopen ze vrij vloeiend in elkaar over. Het één is immers onlosmakelijk verbonden met het ander.

In 2023 heeft bureau Claudia de Graauw namens Plein C een onderzoek uitgevoerd, genaamd '*Stand van zaken cultuureducatie Noord-Holland 2023*'. In de speerpunten verwijzen we naar de uitkomsten uit dit onderzoek. [Via deze link](#) is het onderzoek terug te lezen.

Speerpunt 1 – visie, draagvlak en beleid

57% Van de scholen in ons verzorgingsgebied heeft een vastgelegde visie op cultuureducatie, bijna de helft van hen (25% van het totaal) heeft deze vastgelegd in een schoolplan. Dat is hoopgevend maar nog niet ideaal. Daarnaast geeft 70% van de scholen die EVI invult aan dat zij graag verder willen werken aan hun visie op cultuureducatie. Ons doel is dat op alle scholen een heldere visie is en dat deze niet alleen in een beleidsplan staat, maar ook actief uitgevoerd wordt in samenwerking met de culturele omgeving. En daarom hebben we in 2024 ingezet op het creëren van een breed, regionaal draagvlak, het stimuleren van het gebruik van EVI -onder andere door deze tool eenduidiger en meer toegankelijk te maken -, het opleiden van ICC'ers én het vasthouden en verder ontwikkelen van de kennis van eerder opgeleide ICC'ers met korte workshops, regionale ontmoetingen en een volledige Post-HBO.

➤ Bestuurlijk draagvlak

Het is belangrijk dat het draagvlak voor cultuureducatie groot en geborgd is, helemaal in het licht van de laatste verkiezingen. Bestuurders, docenten én ouders moeten op de hoogte zijn van de toegevoegde waarde van cultuureducatie en de onmisbare rol die het speelt in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Scholen geven in het onderzoek 'Stand van zaken cultuureducatie Noord-Holland 2023' aan dat de grootste zorg die zij hebben voor de toekomst op het vlak van borging van dat beleid ligt. Ook beleidsmedewerkers van de gemeenten geven borging van het cultuureducatiebeleid aan als punt van zorg. Vandaar dat we komend jaar extra activiteiten met betrekking tot draagvlak, kennisdelen en borgen toevoegen: we organiseren in 2024 op diverse locaties in de regio samen met onze CmK partners bijeenkomsten die de schoolbesturen én de wethouders cultuur bevestiging bieden van de waarde van cultuur. We willen hiermee onder meer het draagvlak voor cultuureducatie op regionaal beleidsniveau vergroten.

Ons voornemen is om in januari en februari van dit jaar in **zes regio's** bijeen te komen, te weten:

- Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest;
- Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdmeren en Diemen;
- Beverwijk, Heemskerk en Velsen;
- Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel;
- Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Opmeer, Medemblik en Stede Broec;
- Edam-Volendam, Purmerend, Landsmeer, Waterland en Wormerland.

➤ Stuurgroepen

We continueren de lokale en provinciale stuurgroepen. Dit doen we enerzijds om CmK in de regio te monitoren en eventueel bij te stellen, en anderzijds om het draagvlak te verstevigen. Elke lokale stuurgroep is samengesteld uit de diverse stakeholders die met CmK verbonden zijn: de lokale projectleider, beleidsmedewerker cultuur en/of onderwijs gemeente, directies of ICC'ers vanuit onderwijs als ook de betreffende adviseur van Plein C. Het doel is om het project te monitoren, te evalueren, bij te stellen en ook om de blik op de toekomst na 2024 te hebben. De provinciale stuurgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van directie culturele organisaties, projectleiders, beleidsambtenaren cultuur, gelijke kansen alliantie OCW en op dit moment zoeken wij nog naar vertegenwoordiging vanuit schoolbesturen.

➤ EVI

Wij zien voor het primair onderwijs een steeds groter wordende rol voor EVI als ondersteunend middel. Voor het opstellen van het cultuurbeleid, maar ook voor het monitoren en borgen ervan. Het EVI programma wordt in heel Nederland gebruikt, maar werkt nog niet naar volle tevredenheid. We hebben ons vier jaar geleden voorgenomen dat we aan het eind van CmK3 200 scholen zouden hebben die met EVI werken. Eind 2022 waren dit 109 scholen. We gaan wél proberen om onze doelstelling te behalen, maar we weten ook dat EVI niet voor iedereen even gemakkelijk te gebruiken is, dus daaraan gaan we werken: In 2024 werken we op verzoek van het Landelijk Kenniscentrum voor Amateurkunst samen met de originele ontwikkelgroep om EVI gebruiksvriendelijker te maken en zetten we een aantal uur van onze adviseur EVI in om scholen te helpen bij het eenduidig invullen en de voordelen van het systeem te leren kennen.

Op basis van de evaluatiepunten van voorgaande jaren, stellen we voor 2024 onderstaande doelen voor, ervan uitgaande dat we hanteren dat EVI openstaat tussen februari en mei.

De doelen zijn:

- ✓ De waarde van EVI als borgings- en verankeringinstrument duidelijk maken aan adviseurs, projectleiders en scholen door hen actief de data beschikbaar te stellen.
- ✓ De data voorzien van hands-on oplossingen: een helder trainingsaanbod per EVI-pijler (visie, deskundigheid, programma en samenwerking) informatie en bijeenkomsten op aanvraag.
- ✓ Verplicht stellen dat in elke regio minimaal één ICC-bijeenkomst is gewijd aan EVI, bijvoorbeeld om de regio-specifieke rapportage te presenteren of op een bepaalde behoefte in te gaan.

Met deze doelen verwachten we een toestroom van 50 nieuwe scholen die met EVI gaan werken.

➤ EVI VO

In 2024 zetten we EVI voor het eerst in voor het VO. Tijdens de CC VO training gaan de deelnemende middelbare scholen het cultuuronderwijs op hun school onder de loep nemen. Hiervoor wordt het meetinstrument EVI gebruikt. Daarnaast nemen wij in 2024 de tijd om te bepalen of het invullen van EVI voor deelnemende middelbare scholen aan CmK4 verplicht moet worden gesteld.

➤ Interne cultuurcoördinatoren – de basis voor cultuur op school

Plein C verzorgt de ICC-trainingen in Noord-Holland, bedoeld voor leerkrachten in het primair onderwijs die cultuurcoördinator willen worden op hun school. In drie dagen, verspreid over drie maanden, wordt er met informatie, inspiratie, uitwisseling en tijd gebouwd aan een cultuurplan dat energie brengt in de school. De interne cultuurcoördinator (ICC'er) is de spil voor goed cultuuronderwijs voor ieder kind op school. De ICC'er enthousiasmeert het team voor cultuur en creativiteit in de klas en is de verbindende schakel tussen school en culturele omgeving.

Sinds de start van CmK3 zijn er 114 ICC'ers door Plein C opgeleid. In het komende jaar voegen we daar nog eens een flink aantal aan toe én zetten we in op het vasthouden van de groep ICC'ers in Noord-Holland door hen onderling te verbinden, in netwerken te laten stromen en bij te scholen op het gebied van team betrokkenheid, het opfrissen van het cultuurbeleidsplan en de thema's binnen kansengelijkheid.

De ICC-training is in deze CmK-periode doorontwikkeld. Naast de vernieuwde opzet in drie hele dagen is de inhoud up to date gemaakt en is er een aantal belangrijke elementen geïntegreerd in de training

Daarnaast stappen we in 2024 over op het inzetten van het Cultuur Canvas met behulp waarvan het cultuurplan door de ICC'er wordt opgesteld. Dit komt in plaats van het uitgeschreven plan met een format. Naar verwachting krijgen bovenstaande elementen een vaste plek in de ICC-training in 2024.

The image displays four panels of the new ICC-canvas form, numbered 1 to 4. Panel 1, titled '1. wat doen we nu?', contains a field for school name, learning goals, and partner nominations. Panel 2, '2. waar willen we naartoe?', includes school vision, learning goals for children, and school learning goals. Panel 3, '3. wat is hier voor nodig?', includes expertise team, cooperation, program, and provisions. Panel 4, '4. aan de slag!', includes concrete actions for the next school year and evaluation of progress.

Format van het nieuwe ICC-canvas

Tot slot zullen we in de ICC-training meer aandacht gaan besteden aan verbinding zoeken met cultuurpartners en met buitenschools aanbod.

In 2024 gaan drie ICC-trainingen voor het PO van start, namelijk in de Noord-Kop i.s.m. Sarkon, in Haarlem i.s.m. Hart en een open inschrijving in het najaar van 2024. Daarnaast worden twee ICC-trainingen die in het najaar van 2023 zijn gestart, afgesloten in 2024. Hiermee komen er in 2024 ongeveer 50 gecertificeerde ICC'ers bij.

Plein C zorgt ervoor dat de opgeleide ICC'er wordt meegenomen in uitnodigingen voor bijeenkomsten, ontvangt de nieuwsbrief én Prikkel, het magazine dat wij maken over cultuureducatie op school i.s.m. Kunst Centraal.

➤ **Het vervolg op ICC-trainingen**

Een vastgelegde en gedeelde visie op cultuureducatie binnen de school is de basis voor goede cultuureducatie. Dankzij de inspanningen in CmK1 en CmK2 hebben veel scholen al een visie

geformuleerd, maar we horen vaak dat de vertaling naar de praktijk moeilijk voor de scholen is. Ook geven ICC'ers aan dat zij zich soms best eenzaam voelen op school of binnen hun team. Helemaal sinds de werkdruk op de scholen toegenomen is en er veel verloop binnen de schoolteams en de directies is. Wij gaan leerkrachten bij het vormen van een visie op cultuurbeleid begeleiden. In 2024 zetten we steviger in op hulp bij het verankeren en borgen van beleid, maar vergroten we ook de kennis van de scholen en de culturele omgeving om de uitvoering van het cultuurbeleid goed te laten verlopen.

Om scholen en ICC'ers verder te ondersteunen bieden we vanaf 2024 een steviger netwerk voor de ICC'ers. Met lokale ontmoeting, kennisdeling en uitwisseling. En met de mogelijkheid te verdiepen en verbreden. Dat doen we in samenspraak met de lokale betrokken CmK-projectleiders en met thema's waarvan de projectleiders aan hebben gegeven dat er behoefte aan is, en waarvan uit ons onderzoek '*Stand van zaken cultuureducatie Noord-Holland 2023*'. We beginnen met informatiemiddagen / masterclasses, waarin onderwerpen als ouderbetrokkenheid, het motiveren en betrekken van leerlingen, het creëren van taalrijk cultuuronderwijs of De Inclusieve Klas worden besproken.

Ook worden lokale projectleiders en directeuren van de betrokken scholen uitgenodigd bij de terugkommiddag van de training waarop de ICC'ers hun uiteindelijke canvas pitch en de certificaten worden uitgereikt.

Uit eerder genoemd onderzoek komt naar voren dat borging van het cultuuronderwijs binnen de school op nummer één staat van de meest genoemde aandachtspunten door de scholen zelf. Waar voor het brengen van beleid de ICC-training van groot belang is, is het vasthouden van de ICC'ers na de training van belang voor het borgen van het beleid. Plein C wil die rol verder oppakken, onder meer door een nieuwe training of kortere workshops aan te bieden. De exacte invulling volgt nog, maar het doel is duidelijk: alle eerder opgeleide ICC'ers in Noord-Holland extra activeren en motiveren om ze zo, samen met de nog op te leiden ICC'ers in een stevig en lerend lokaal en provinciaal netwerk te laten opgaan.

➤ **Post-HBO opleiding Cultuurbegeleider**

ICC'ers die behoefte hebben aan verbreding en verdieping, kunnen de post-HBO opleiding tot cultuurbegeleider volgen. Waar Plein C deze voorheen verzorgde in samenwerking met InHolland Academy, zijn we 2023 overgestapt naar een samenwerking met de Marnix Academy, Kunst Centraal en Mocca. InHolland vond het aantal deelnemers te klein om de opleiding te continueren. Met het meer centraal aanbieden en deelnemers te bundelen, vergroten we de kans dat de opleiding kan doorgaan. Daarnaast is het programma van de opleiding in 2023 teruggebracht van anderhalf jaar naar een jaar. Dit om de drempel om in te stappen bij de opleiding te verlagen. We hopen in 2024 met een nieuwe lichte deelnemers te kunnen starten. Ook zullen we de opleiding zoals deze in 2023 is gegeven te evalueren, pijnpunten op een rij te zetten en de opleiding van daaruit weer verder in te richten. Het is een voortdurend balanceren tussen aan de ene kant de opleiding compact houden en aan de andere kant voldoen aan de leerdoelen van de opleiding.

➤ **In het kort: de cijfers voor 2024**

We namen ons een aantal doelen voor bij aanvang van CmK3, nu in het laatste jaar van deze CmK periode maken we de balans op:

Er zijn 447 scholen in ons verzorgingsgebied (PO + SO)
(387 in de deelnemende gemeentes en 60 in de zgn. witte vlekken)

Ons doel voor CmK3 was:

- Van de 227 bestaande CmK2-scholen willen we 213 scholen laten continueren
- Van de 220 scholen die niet meededen in CmK2 willen we 114 scholen aanhaken in CmK3 via EVI, ICC
- Dus: uiteindelijk willen we dat er in heel CmK3 327 scholen bereikt worden (73%)

Dat doel staat nog steeds. Eind 2022 maakten we de tussentijdse balans op, en telden we **297 bereikte scholen**, waaronder 21 SO-scholen en 12 VO-scholen. We gaan in 2024 ons best doen om bestaande scholen vast te houden en nieuwe scholen aan te laten haken bij CmK.

Speerpunt 2: Deskundigheidsbevordering onderwijs en cultuurpartners

Deskundigheid van de leerkrachten is voor 28% van de basisscholen een aandachtspunt. Maar scholen ervaren vooral het gebrek aan tijd als grote drempel bij deskundigheidsbevordering. Vanuit tijdsgebrek wordt in de helft van de scholen vakleerkrachten ingehuurd, slechts 14% van de scholen heeft een vakleerkracht in dienst. Het inhuren van vakleerkrachten is ons inziens een goede manier om cultuureducatie uit te voeren, extra aandachtspunt daarbij is dat de vakleerkracht deel gaat uitmaken van de planning en (cultuurbeleids)plannen van het schoolteam, en geen losstaande culturele activiteit wordt. Gemeenten geven aan dat zij deskundigheid van leraren belangrijk vinden in het kader van de borging van cultuureducatie op scholen, maar projectleiders geven aan dat juist door het inhuren van vakleerkrachten de kwaliteit van de cultuureducatie verhoogd wordt. Kortom: een onderwerp dat vanuit meerdere kanten bekeken kan worden.

➤ Trainingen

We willen voor al onze doelgroepen kennis en verdieping kunnen bieden: schooldocenten in het PO en in het VO, vakdocenten voor VO, PO, SO en SVO, projectleiders, medewerkers van culturele instellingen en educatoren. Daarom biedt Plein C trainingen. Voor het ontwikkelen en aanbieden van deze trainingen combineren we de (actuele) vraag vanuit het onderwijs en het veld met de regionale en landelijke kennis van Plein C op dit gebied. Het vergroten van kansengelijkheid en diversiteit in cultuuraanbod en -partners is daarbij belangrijk.

Overzicht trainingsaanbod 2024

- **Training De Inclusieve Klas:** In 2023 is een training over kansengelijkheid, diversiteit en inclusie in cultuuronderwijs ontwikkeld en getest. Het doel van deze training is te laten zien hoe de onderwerpen met elkaar samenhangen en deze bespreekbaar te maken. Ook leren de deelnemers hoe je in cultuuronderwijs concreet kunt bijdragen aan gelijkere kansen. De training is opgebouwd uit actieve werkvormen die deelnemers na afloop zelf in hun eigen klas, team of werkomgeving kunnen toepassen. Deze training wordt in 2024 toegevoegd aan het trainingsaanbod van Plein C, en is geschikt voor Pabostudenten, Kunstvakdocenten en als verdiepingstraining voor gecertificeerde ICC'ers, bijvoorbeeld tijdens ICC-netwerkdagen die door de projectleiders worden georganiseerd.
- **Projectleiders trainen in Diversiteit en Inclusie:** Scholen hebben nog niet altijd een visie op het thema kansengelijkheid, diversiteit en inclusie. De lokale projectleiders zijn het eerste aanspreekpunt voor de scholen, daarom gaan we de projectleiders verder helpen met een training, zodat zij (beter) in staat zijn om scholen te begeleiden bij het voeren van actief beleid. Naar verwachting verzorgen we deze training tijdens onze projectleidersdag 2024.
- **Training Cultuurcoördinator in het voortgezet onderwijs (CC VO):** Plein C heeft het initiatief genomen om voor Noord-Holland een training Cultuurcoördinator in het VO te organiseren in schooljaar 2023-2024, we doen dat in samenspraak met de zelfstandig penvoerders in Noord-Holland (zeven grote steden). Tijdens deze training worden kv- en cultuurcoördinatoren in het VO begeleid bij de professionalisering van het cultuuronderwijs op de scholen waar zij werkzaam zijn. Om zo toegankelijk mogelijk te zijn voor deelnemers uit heel Noord-Holland worden de locaties gekozen aan de hand van de woonplaatsen van de deelnemers, dat betekent dat de

training plaatsvindt op wisselende plekken. Hiervoor kiezen we culturele instellingen die al veel doen voor middelbare scholen en partnerinstellingen waarvan er een deelnemer in de training zit, zodat lokale projectleiders op de hoogte blijven van de ontwikkelingen binnen de scholen in hun regio. Bij de presentatie/diplomering op 14 mei worden regionale partners uitgenodigd. Met deze training bereiken we in 2024 14 docenten. Na de evaluatie en een behoefte-inventarisatie bespreken we in juni 2024 of er voor 2024-2025 een nieuwe training CC VO wordt opgezet.

- **Voor de klas in het speciaal onderwijs:** Basistraining voor cultuurprofessionals die al ervaring hebben met zelf lessen ontwerpen en lesgeven in het reguliere onderwijs en nu geïnteresseerd zijn in het werken met kinderen uit het SO. Én een vervolgtraining die toe zijn aan verdieping, extra handvatten of inzichten om nog beter les te geven aan deze -soms uitdagende- doelgroep.
- **Speciaal Verbeeld:** Voor cultuurprofessionals die werkzaam zijn in het SO.
- **Speciaal onderwijs op bezoek:** Voor ervaren museumdocenten, rondleiders, educatoren en andere culturele professionals werkzaam bij culturele instellingen, die zich willen verdiepen in kinderen met speciale behoeften en het speciaal (basis en voortgezet) onderwijs.
- **Vakoverstijgend werken:** Uit het onderzoek 'Stand van zaken cultuureducatie Noord-Holland 2023' blijkt dat vakintegratie op de helft van de scholen belangrijk wordt gevonden. Er is wel steeds meer samenhang binnen cultuureducatie in de verschillende leerjaren (doorlopende leerlijn), met name voor muziekonderwijs en beeldende vorming. De samenhang met andere vakken blijft echter beperkt. Daarnaast zijn scholen manier bezig met samenhangend onderwijs. Ook hier merken we dat scholen geïnteresseerd zijn hoe ze kunst en cultuur zo goed mogelijk kunnen verbinden met andere vakken.
- **Creatief en procesgericht werken:** Deze training bieden wij zowel voor cultuurprofessionals als voor schoolteams aan die willen leren hoe ze creatief proces kunnen inzetten en ervaren wat het belang en de waarde ervan is voor de ontwikkeling van het kind. Kernwaarden van de school worden vertaald naar een procesgerichte aanpak en er wordt geoefend met kennis en vaardigheden in 1 tot drie bijeenkomsten.
- **Beeldende methodes:** in samenwerking met lokale cultuurprofessionals (Plein C is mede-ontwikkelaar) wordt deze training in company aangeboden.
- **Voor de klas in het primair onderwijs:** De bestaande training is geactualiseerd aan de hand van het nieuwe beroepsprofiel voor kunstdocenten werkzaam in het primair onderwijs. We merken door het tekort aan kunstdocenten in het werkveld dat er vraag is naar een training die hieraan voldoet. Daarom differentiëren wij in de training en zorgen we dat deze goed aansluit op de vraag. Onderdelen in de training zoals pedagogiek, didactiek (waaronder klassenmanagement) krijgen een groter aandeel in de training.
- **MBO op bezoek:** In company training, aangepast aan de behoeftes van de culturele instelling. De training is ervaringsgericht en heeft als doel om zoveel mogelijk in de praktijk te brengen. Daarom worden de onderwerpen veelal interactief behandeld aan de hand van verschillende werkvormen. In de training leren culturele instellingen over de organisatie van het mbo-onderwijs, het aansluiten bij de curricula en kerndoelen en de belevingswereld van de jongeren/Gen Z
- **ICC-training:** In navolging op de uitgebreide toelichting bij speerpunt 1 hierbij samengevat: In 2024 gaan drie ICC-trainingen voor het PO van start, namelijk in de Noord-Kop i.s.m. Sarkon, in

Haarlem i.s.m. Hart en een open inschrijving in het najaar van 2024. Daarnaast worden twee ICC-trainingen die in het najaar van 2023 zijn gestart, afgesloten in 2024.

- **Post-HBO opleiding Cultuurbegeleider:** In navolging op de uitgebreide toelichting bij speerpunt 1 hierbij samengevat: Begin 2024 studeert de lichte van 2023 af. De hoop is in 2024 ook een nieuwe lichte te laten starten.

12 jan t/m 6 dec 24
Noord-Holland / Utrecht

**Post-HBO opleiding
Cultuurbegeleider**

8 en 22 jan 24
Haarlem

**Verdieping: Voor de klas
in het s(b)o of vso**

Vanaf 30 januari
Noord-Holland

**ICC-training - De basis
voor cultuur op school**

26 feb t/m 17 jun 24
Noord-Holland

**Voor de klas in het
speciaal onderwijs**

Op aanvraag

MBO op bezoek

Op aanvraag

Beeldende methodes

Op aanvraag

Vakoverstijgend werken

Op aanvraag

**Van rondleiden tot
begeleiden**

Op aanvraag

**Training
Cultuurcoördinator
Voortgezet Onderwijs**

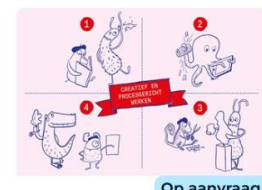
Op aanvraag

**Speciaal onderwijs op
bezoek**

Op aanvraag

**Voor de klas in het
primair onderwijs**

Op aanvraag

**Creatief en
procesgericht werken in
het primair onderwijs**

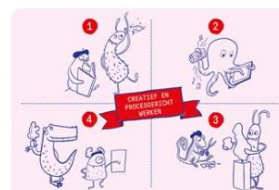
Op aanvraag

**Leerkrachten trainen en
coachen**

Op aanvraag

Speciaal verbeeld

Op aanvraag

**Creatief en
procesgericht werken
voor
cultuurprofessionals**

Speerpunt 3: Programma & curriculumontwikkeling

De inspanningen tijdens CmK1 en 2 komen in CmK3 zichtbaar samen in het curriculum: vanuit de visie bepalen welke inhoud de scholen bieden. Als er een heldere visie is geformuleerd, is het tijd voor het vaststellen van het curriculum. Om goed te kunnen functioneren in een snel veranderende wereld is het inzetten op brede vaardigheden in onderzoekend leren, het creëren van een open houding en aandacht voor het creatieve proces onmisbaar. Cultuuronderwijs is bij uitstek de plek om aan deze competenties te werken. Uit het onderzoek 'Stand van zaken van Cultuureducatie Noord-Holland' blijkt dat de samenhang tussen cultuureducatie en andere vakken op de school op de helft van de scholen in ons verzorgingsgebied belangrijk wordt gevonden, en scholen hebben steeds meer vraag naar vakintegratie. Dat is fijn, want vakintegratie sluit aan bij onderwijsontwikkelingen op het gebied van creativiteit, burgerschap, inclusiviteit, probleemoplossend denken en samenwerken; 21e-eeuwse vakoverstijgende vaardigheden die de leerlingen voorbereiden op een actieve deelname aan de samenleving. Vakoverstijgend of geïntegreerd aanbod, bijvoorbeeld een koppeling van taal en cultuurlessen, zou een uitkomst kunnen zijn voor het verminderen van taalachterstanden op (potentie)scholen.

➤ Vakintegratie in 2024

Voor ruim de helft (57%) van de scholen is een doorlopende leerlijn van groep één tot en met acht een aandachtspunt, vakintegratie is voor bijna de helft (45% van de scholen een aandachtspunt). Onze projectleiders helpen de scholen hierbij via het activiteiten aanbod.

Soms zijn de drempels die scholen ervaren van heel praktische aard: alhoewel 83% van de scholen aangeeft het programma en de curriculumontwikkeling verder te willen ontwikkelen, geeft bijna de helft van de scholen aan dat er simpelweg geen financiële middelen zijn voor het vervoer van de leerlingen naar culturele activiteiten. Met name scholen in de potentiewijken hebben hier last van.

➤ Burgerschap & cultuuronderwijs

Er is landelijk veel behoefte aan kennis over burgerschap en de relatie tot cultuureducatie. Provinciaal en landelijk neemt Plein C een steeds grotere rol in het delen van kennis over hoe burgerschaps-onderwijs en cultuureducatie elkaar kunnen versterken. In 2024 wordt daarom een CO Talk georganiseerd over Burgerschap voor zowel in het PO, VO als MBO. Plein C heeft zitting in de landelijke adviesgroep "kerndoelen kunst & cultuur & maatschappij".

Erfgoedwijzer, een landelijke toolkit voor leerkrachten over erfgoedwijsheid in de klas is inmiddels opgeleverd en digitaal toegankelijk gemaakt via [Erfgoedwijzer met de klas](#).

Voor het VO wordt samengewerkt met SLO, School en Veiligheid en het Expertisepunt Burgerschap over de inhoud van de leerlijn (en in het MBO het vak) Burgerschap en de link met cultuureducatie. Om scholen en culturele instelling goed te kunnen begeleiden bij het ontwikkelen van kwalitatieve onderwijsprogramma's die aansluiten bij hun visie en de landelijke eisen is het essentieel dat Plein C inhoudelijke kennis heeft van de ontwikkelingen op het gebied van Burgerschap. Onze kennis van Burgerschap wordt landelijk opgemerkt en leidde onder andere tot de vraag van het Interprovinciaal overleg Erfgoed om een presentatie te geven over de burgerschapsdoelen in relatie tot cultureel erfgoed in het VO en MBO. Deze lijn wordt in 2024 doorgezet.

Speerpunt 4: Samenwerking onderwijs & cultuurpartners

Bijna alle scholen (96%) geven aan op één of andere wijze samen te werken met de lokale culturele partners. En dat is goed nieuws! Duurzame samenwerking tussen scholen en hun culturele omgeving, passend bij hun lokale situatie, is van groot belang is voor de lokale culturele infrastructuur met activiteiten van kunst maken, kunst meemaken en erfgoed beleven. Plein C stimuleert deze samenwerking onder meer door ontmoetingen tussen het onderwijs en culturele veld te faciliteren. Een groot deel van de scholen is tevreden over deze samenwerking. Op 53% van de scholen in ons verzorgingsgebied wordt er een financiële drempel ervaren als het gaat om samenwerken. De begeleiding van de lokale projectleider speelt een belangrijke rol in het stimuleren van deze verbinding.

2024 is zowel het afsluitende CmK3 jaar als de opstart van CmK4, vandaar dat de adviseurs van Plein C de verbindende rol op lokaal niveau nog meer oppakken Niet alleen door vaker in gesprek te gaan met de lokale partners, maar ook door te ondersteunen bij het onderhouden van lokale stuurgroepen en door inhoudelijke en organisatorische evaluatie/monitor momenten in te bouwen. Lokale projectleiders hebben een eigen adviseur binnen Plein C en wisselen ook met elkaar uit, bijvoorbeeld tijdens onze projectleidersdag en tijdens de CO Talks en andere netwerkbijeenkomsten.

➤ **Versterking Cultuureducatie PABO Haarlem**

Tijdens projectweken werken we intensief samen met de PABO voor het opstellen van het inhoudelijke programma en de organisatie van culturele activiteiten. Bij de activiteiten staat de beleving en het ervaren van cultuur door de studenten zelf centraal. De studenten komen in aanraking met verschillende vormen van kunst en cultuur en leren op een andere manier werken met materialen en technieken. Ze ervaren zelf wat de kracht en functie van cultuur voor de leerling kan zijn en leren toepassingen te bedenken voor hun toekomstige beroepspraktijk. Ook in 2024 gaan we hiermee door. Onder meer door het organiseren en aanbieden van Themaweken in april en november met als onderwerpen Erfgoed(wijsheid), Diversiteit en Inclusie en Drama.

➤ **Nascholing Vakspecialisme Drama**

In 2024 wordt er een nascholingstraject vormgegeven met in samenwerking met de PABO rond het vakspecialisme Drama. Op deze manier worden meer leerkrachten in staat gesteld om hun klassen te begeleiden bij culturele activiteiten en breiden leerkrachten hun kennis over verschillende kunstdisciplines uit.

➤ **Samenwerking Filmhub**

Plein C verzorgt i.s.m. de Filmhub een workshop vakdidactiek in het VO aan filmdocenten die werkzaam zijn in het VO maar geen of weinig kennis hebben van didactische tools. Daarnaast onderzoekt Plein C sinds eind 2023 met de Filmhub én andere partners uit Noord-Holland hoe de leerlijnen Filmeducatie, Mediakunst en Mediawijsheid gecombineerd kunnen worden tot een praktisch toepasbaar geheel. Dit doen we omdat de bestaande provinciale leerlijn **Mediaspoor** is aan vernieuwing toe is. Het idee is om met CmK partners en bibliotheken een leerlijn te samen te stellen met voorbeelden van programma's en aanbieders op lokaal en regionaal niveau, zodat deze toegankelijker worden voor de scholen in de eigen regio. Naast de Filmhub Noord-Holland zijn Probiblio, CmK-partners en bibliotheken mogelijke samenwerkingspartners.

Speerpunt 5: Kansengelijkheid voor alle kinderen

Het onderwijs is bij uitstek de plek waar kinderen gelijke kansen zouden moeten krijgen. Inclusief cultuuronderwijs kan een grote bijdrage leveren aan het zelfvertrouwen en de kansen van de kinderen. Meer diversiteit, meer maatwerk en inspelen op bijvoorbeeld taalachterstanden zijn hierbij belangrijk. Ook beleidsmedewerkers bij gemeenten geven aan kansengelijkheid een heel belangrijk thema te vinden. Kansengelijkheid is een groot onderwerp bij zowel beleidsmakers als het culturele veld. In het onderwijs speelt dit onderwerp ook. Uit het onderzoek 'Stand van zaken cultuureducatie Noord-Holland 2023' blijkt echter dat scholen moeite hebben om een visie op kansengelijkheid te vergroten. En dat zij niet weten welke stappen zij kunnen zetten. Wellicht is dat de reden dat slechts 29% van de basisscholen 'kansengelijkheid' als aandachtspunt heeft staan. Wel geeft 88% van de scholen aan de cultuureducatie ingezet kan worden om kansengelijkheid te bevorderen, maar op 21% van de potentiescholen en op slechts 7% van de overige scholen wordt de inzet van cultuureducatie als bestrijding van kansenongelijkheid binnen het team besproken. Het grootste knelpunt dat scholen ervaren op dit thema is de thuissituatie van het kind en de ouderbetrokkenheid. Scholen die aangeven meer informatie over kansengelijkheid door cultuur onderwijs te willen ontvangen, willen dat vooral per post of per mail (81%) ontvangen of via netwerkbijeenkomsten (44%).

➤ Kansengelijkheid

- **Praktische tools in een handzaam boek:** Een van de benoemde problemen is de hoeveelheid aan informatie over het onderwerp en het ontbreken van een overzicht van toepasbare tips. Er is nog weinig geschreven over *hoe* je dan precies kunt zorgen voor gelijkere kansen in cultuuronderwijs. Er ontbreekt een toegankelijk document waar inzichten en achtergrondinformatie worden verzameld. Met bruikbare tips die in de klas of aan de tekentafel van cultuuronderwijs ingezet kunnen worden. Daar gaan we in 2024 verandering in brengen. Want de pilot Kansengelijkheid die we in 2023 op vijf potentiescholen hebben uitgevoerd, heeft tot inspirerende inzichten geleid. Deze lessons learned delen we met ons netwerk, aangevuld met toegankelijk gemaakte achtergrondinformatie uit wetenschappelijk onderzoek en ervaringen van anderen uit het werkveld. Dit alles publiceren we in een handig en inspirerend boekje om zo die vertaalslag van wetenschap, opinie, het publieke debat en dat wat er in de praktijk mogelijk is, te maken. Het boekje wordt gepresenteerd tijdens een bijeenkomst en gepubliceerd worden op de website van Plein C. Ook sturen we het als bijlage mee met ons onderwijsmagazine Prikkel in het najaar van 2024. Tot slot behandelen we het boekje tijdens de ICC-training en krijgen cursisten het mee naar huis. Ook alle projectleiders en gemeenteambtenaren ontvangen een exemplaar. Hiermee dragen we bij aan het lerend netwerk kansengelijkheid.
- **Provinciaal netwerk:** In het culturele veld van Noord-Holland zijn verschillende organisaties bezig met het stimuleren van meer kansengelijkheid middels cultuuronderwijs. Denk aan de regeling School en Omgeving van de Gelijke Kansen Alliantie, Meer Cultuur in de Klas, Sjors Creatief, cultuurcoaches en diverse andere lokale organisaties -groot en klein-. In 2024 brengen we deze organisaties per regio in kaart en laten hen onderling kennismaken en uitwisselen. Bijvoorbeeld op het gebied van vervoersproblematiek en ouderparticipatie. We willen de mogelijkheden om meer samen op te trekken in het realiseren van een rijk leerecosysteem in gebieden culturele voorzieningen wat schaarser zijn onderzoeken. Ook zoeken we met nadruk de samenwerking met

bibliotheken, bijvoorbeeld met een koppeling van taal en cultuurlessen, zou een uitkomst kunnen zijn voor het verminderen van taalachterstanden. De kansen die we zien en kennis die we opdoen op het gebied van curriculumontwikkeling delen we (uiteeraard) provinciaal.

➤ Speciaal onderwijs

Kinderen met speciale behoeftes hebben specifieke aandacht nodig. Juist deze kinderen hebben behoefte aan goed kwalitatief cultuuronderwijs aansluitend bij wie ze zijn en wat ze kunnen. De afgelopen jaren heeft Plein C het voortouw genomen bij de ontwikkeling van cultuuronderwijs voor SO-scholen in Noord-Holland. We gaan dan ook door met het geven van trainingen, organiseren van het jaarlijkse provinciale netwerkbijeenkomst en organiseren van CO Talks om docenten, projectleiders en cultuuraanbieders te inspireren en te verbinden. Zo werken we in 2024 we verder aan ons doel om álle kinderen en jongeren in het speciaal (basis en voortgezet) onderwijs de mogelijkheid krijgen om kennis te maken met kunst en cultuur.

- **Provinciale netwerkbijeenkomst SO:** In 2024 organiseert Plein C -voor de 5e keer- een netwerkbijeenkomst voor iedereen die werkzaam is in het speciaal (basis en voortgezet) onderwijs op het gebied van cultuureducatie in Noord-Holland. De doelgroep bestaat uit leerkrachten, ICC'ers, kunstvakdocenten, medewerkers van culturele instellingen en beleidsmedewerkers. Het doel van de bijeenkomst is dat de aanwezigen nieuwe inspiratie opdoen, expertise uitwisselen en kennis met elkaar delen.
- **Pilot *Duurzame samenwerking in het SO:*** De start van de Pilot *duurzame samenwerking* in 2023 heeft het netwerk verstevigd met een groep 'pioniers' die in acht projecten een samenwerking aangaan met cultuuraanbieders om de impact van cultuureducatie te vergroten. Omdat zij hun kennis actief delen met het netwerk tijdens de bijeenkomst, dragen zij ertoe bij dat de netwerkbijeenkomsten zich ontwikkelen tot een inspirerend platform voor het delen van concrete resultaten: zowel succeservaringen als knelpunten worden daarbij besproken, die ieders kennis kunnen vergroten en weer kunnen leiden tot nieuwe initiatieven en inzichten. Het is de ambitie van Plein C om in 2024 tijdens de bijeenkomst de verbinding met de praktijk centraal te stellen, opbrengsten van de Pilot te delen, en in gesprek met het SO-netwerk te bepalen welke vervolgstappen het meest aansluiten bij de behoeften van het werkveld. Mogelijk is er behoefte aan een nieuwe stimulerende pilot binnen CmK3, waarvoor we concrete informatie en feedback kunnen ophalen. Onze uitdaging zal daarbij zijn te verkennen of de stap van binnenschoolse cultuureducatie naar de culturele omgeving gemaakt kan worden.
- **ICC'ers in het SO:** Op dit moment maken ICC'ers uit het speciaal onderwijs deel uit van de gevarieerde groep leerkrachten die Plein C jaarlijks traint tijdens de ICC-training. Wij ervaren dat de gevarieerde samenstelling van de groep bijdraagt aan verbreding van de kennis in de groep en de inclusie van speciaal onderwijs ten opzichte van regulier onderwijs, omdat in de uitwisseling zowel verschillen als overeenkomsten voelbaar worden. Vanwege van onze focus op kansengelijkheid is het waardevol dat leerkrachten uit het speciaal onderwijs veel input vanuit de praktijk hebben als we dit thema bespreken. Tegelijkertijd merken we dat deze groep ICC'ers zich ook geïsoleerd voelt binnen hun eigen culturele (regionale) omgeving en belemmerd in het organiseren van culturele activiteiten vanwege bovengenoemde factoren als tekort aan kunstvakdocenten, lesmateriaal en praktijkvoorbeelden. Daarom gaan we in 2024 in gesprek met projectleiders en ICC'ers uit het SO om te onderzoeken in welke vorm we kunnen bijdragen aan het doorbreken van het gevoelde

isolement. Het is belangrijk op dit punt meer ondersteuning te bieden om ICC'ers slagvaardiger en zichtbaarder te maken en hopelijk ook het netwerk te vergroten. Activiteiten als een online meeting, regionale bijeenkomsten of een apart netwerk voor leerkrachten uit het SO, al dan niet ICC'er, behoren tot de mogelijkheden.

- **Uitbreiding bereik:** In 2024 zal Plein C in samenwerking met de projectleiders in verschillende regio's verder bouwen aan een lerend netwerk voor SO door actief op zoek te gaan naar nieuwe scholen en organisaties die willen aanhaken. Dit doen we op basis van de vragen en wensen die in het netwerk spelen en knelpunten die we signaleren. Ook baseren we ons daarbij op resultaten uit het onderzoek dat gedaan is door LKCA en AHK naar het leerecosysteem van leerlingen in het SO: [Kunst en cultuur voor jou en mij?- LKCA](#). Om het SO-netwerk op diverse manieren te betrekken en voorzien van informatie en inspiratie, maken we verder jaarlijks twee nieuwbrieven en organiseren we een CO Talk over een voor het SO relevant thema.

We verkennen daarnaast met genoemde pioniers uit de Pilot SO, in welke vorm uitwisseling binnen het netwerk beste plaats kan vinden, en hoe we kunnen bijdragen aan het toegankelijk maken van lesmateriaal en informatie over ervaren kunstvakdocenten en passend aanbod.

➤ Voortgezet onderwijs

Plein C ontwikkelt zich in 2024 verder tot spin in het web voor cultuureducatie in het VO in Noord-Holland. Het uiteindelijke doel is dat alle jongeren in hun middelbare schoolcarrière in aanraking zijn gekomen met diverse culturele activiteiten die aansluiten op hun belevingswereld én die helpen hun culturele kapitaal te vergroten. Deze activiteiten zijn zowel receptief als creërend. Het uitgangspunt is dat dit naast CKV en de (vaak facultatieve) kunstvakken ook in andere vakken en in projecten terugkomt. Voor 2024 leggen wij de focus op het ondersteunen en versterken van de contacten in het VO. Dit doen wij door nieuwsbrieven te versturen, diverse trainingen aan te bieden en een jaarlijks netwerkevent te organiseren. Het netwerkevent in 2023 was volledig volgeboekt met ruim 100 belangstellenden!

Uit gesprekken met het werkveld en uit het onderzoek 'Stand van zaken cultuureducatie Noord-Holland 2023' blijkt dat de doorstroom van PO-VO ingewikkeld is en een lage prioriteit heeft bij scholen (slechts 1% vindt dit een belangrijk speerpunt). Ook in de subsidieregeling CmK4 lijkt dit speerpunt eruit te worden gehaald (zie Contourennotitie regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2025-2028). Dat is de reden dat Plein C in 2024 inzet op het uitbouwen van het netwerk en de versteviging, draagvlak en borging van cultuuronderwijs in het VO. Daarmee komt de doelstelling "versterking cultuuronderwijs op het VMBO en de overgang van po naar VO" te vervallen.

- **Netwerkbijeenkomst VO:** Eind 2023 lanceerde Plein C een nieuw jaarlijks event voor docenten, educatoren en projectleiders in het VO 'De Netwerkbijeenkomst VO'. Op deze middag stond eigentijdse cultuureducatie centraal. In 2024 richten we ons specifieker op Burgerschap en Cultuureducatie. Door een link te leggen tussen burgerschapsonderwijs en cultuureducatie spreken we naast de kunstdocenten, cultuurcoördinatoren en CKV-docenten meer vakdocenten uit het VO aan die vervolgens tools en kennis krijgen waarmee zij binnen hun vak kunst en cultuur kunnen inzetten.
- **Begeleiden middelbare scholen en projectleiders:** Omdat het voor veel projectleiders nog nieuw is om vanuit CmK en de provinciale taak die Plein C heeft in het kader van kansgelijkheid aan de

slag te gaan binnen het VO, ondersteunt Plein C projectleiders hierbij. We adviseren de projectleiders en vragen hen om in gesprek te gaan met middelbare scholen in hun regio. Als dat niet haalbaar is neemt Plein C deze rol op zich en gaan wij zelf in gesprek met de school. Om de visiebegeleiding op een inspirerende en heldere manier te kunnen doen heeft Plein C een tool ontwikkeld om te inventariseren waar een school staat op het gebied van hun cultuureducatie: het VO cultuurkompas. Dit zetten wij in 2024 in om meer scholen die niet deelnemen aan de CC VO Training in 2024 maar wel een eerste stap willen zetten met een verkort visietraject te ondersteunen.

- **PLG VO:** Plein C neemt deel aan de Professionele Leergemeenschap (PLG) VO van het LKCA en is aanwezig bij landelijke en regionale bijeenkomsten waar we kennis opdoen, ons netwerk vergroten en expertise delen op het gebied van cultuureducatie in het VO. Zo ontwikkelen wij ons steeds verder tot hét zichtbare expertisecentrum op het gebied van kunst en cultuur in het VO van Noord-Holland.
- **Praktijkonderwijs:** De training voor cultuurcoördinatoren in het VO is vanzelfsprekend ook opengesteld voor het praktijkonderwijs en het VSO. Op het praktijkonderwijs blijkt veel interesse te zijn voor cultuureducatie omdat dit aansluit bij de behoeftes van hun leerlingen. In 2024 wordt er samen met verschillende stakeholders uit het praktijkonderwijs (o.a. de sectorraad Praktijkonderwijs) verder gekeken naar welke behoeftes en kansen er precies liggen voor cultuureducatie op het praktijkonderwijs.

➤ **Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)**

Plein C zet zich in voor kwalitatief en toegankelijk cultuuronderwijs voor alle jeugd. Daarom gaan wij in 2024 door met de ingezette lijn binnen het MBO, onder meer met het ontwikkeltrajecten samenwerking MBO's met cultuurpartners. We stimuleren MBO-instellingen en -opleidingen om aan de slag te gaan met cultuureducatie en koppelen hen aan culturele instellingen in hun regio en indien gewenst aan de lokale projectleider. In 2024 werken wij in elk geval met het NOVA College, VONK Schagen, VONK Hoorn en het Horizon College samen. Deze zijn gekoppeld aan regionale culturele instellingen.

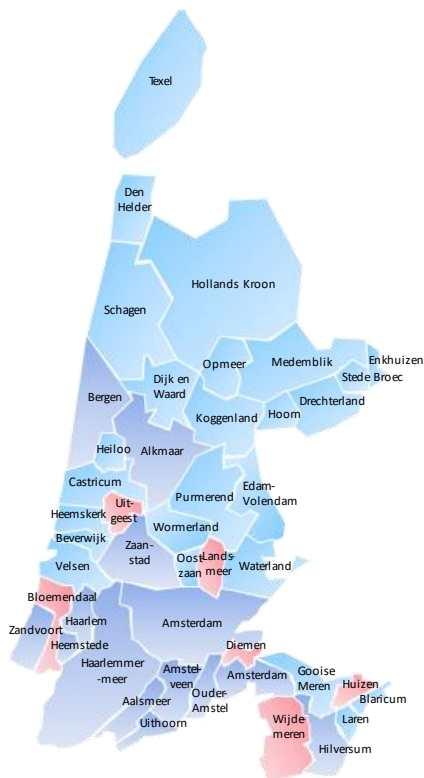
- **PLG MBO:** Plein C neemt deel aan de Professionele Leergemeenschap (PLG) MBO van het LKCA en is aanwezig bij landelijke en regionale bijeenkomsten waar we kennis opdoen, ons netwerk vergroten en expertise delen op het gebied van cultuureducatie in het middelbaarberoepsonderwijs. Hierin delen we o.a. de uitkomsten van ontwikkeltrajecten van de MBO's met cultuurpartners. Plein C wordt landelijk gezien een voorloper op het gebied van cultuuronderwijs binnen het MBO. Vanuit deze rol bouwen wij verder en delen wij onze bevindingen in 2024 landelijke overleg.

➤ Scholen in niet-CmK gebieden

Er zijn zes Noord-Hollandse gemeenten die bij aanvang van CmK3 niet meededen, te weten Uitgeest, Landsmeer, Bloemendaal, Diemen, Wijdmeren en Huizen. Plein C zet in het kader van kansengelijkheid actief in op een basis voor cultuureducatie voor alle leerlingen in Noord-Holland. Ook daar waar de gemeentes tot nu toe niet deelnemen. Inmiddels zijn er stappen gezet en maken wij in het laatste CmK3 jaar hopelijk nog wat extra stapjes:

- **Bloemendaal:** Vijf scholen nemen deel aan het provinciale CmK-plan. Vier van deze scholen hebben in deze CmK-periode een of meerdere ICC'ers opgeleid. Daarnaast zijn drie scholen gestart met een programma op deskundigheidsbevordering gericht op creativiteitsontwikkeling, procesgericht werken en vakintegratie. In 2024 sluit een zesde school aan.
- **Uitgeest:** In Uitgeest zijn inmiddels drie van de vier scholen aangehaakt op CmK. In overleg met de projectleider hebben er verschillende teamtrainingen plaatsgevonden. De scholen worden meegenomen in lokale netwerken en zijn uitgenodigd voor de lokale cultuurconferentie.
- **Diemen, Landsmeer, Huizen en Wijdmeren:** We willen in 2024 ook 5 scholen in Diemen en 2 scholen in Landsmeer, Huizen en Wijdmeren laten aansluiten, door de docenten mee te nemen in een ICC trainingen deel te laten nemen aan deskundigheidbevordering.

Ter voorbereiding op mogelijke deelname in CmK4, nemen we de wethouders en beleidsambtenaren van deze regio's ook mee tijdens onze informatie bijeenkomsten begin 2024.

Cultuureducatie met Kwaliteit Noord-Holland

- Gemeenten die meedoen via Plein C
- Gemeenten die aansluiten bij een grote gemeente
- Gemeenten die (nog) niet meedoen

Speerpunt 6: Kennisdeling & netwerken

Als centrale penvoerder van CmK-NH heeft Plein C een overkoepelende en coördinerende rol. Kennisdelen en netwerken is daarbij het startpunt. **Kennisdeling is essentieel voor alle activiteiten binnen CmK-NH.** Doel is om opgedane kennis en ervaring structureel beschikbaar te maken in de provincie. De adviseurs van Plein C spelen een belangrijke rol in het ophalen en delen van kennis.

De lokale projectleiders in Noord-Holland coördineren hun eigen project en hebben nauw contact met een vaste adviseur van Plein C. We ondersteunen de lokale projectleiders met advies, activiteiten, bijeenkomsten, deskundigheidsbevordering en het contact met collega-instellingen. Het stimuleren van samenwerking en faciliteren van (online) kennisnetwerken draagt bij aan groei en ontwikkeling in het hele netwerk. Een praktijknetwerk (*community of practice*) is belangrijk, het helpt de projectleiders onderling om elkaar beter te vinden en kennis beter te delen. De adviseurs van Plein C zijn de verbindende factor tussen enerzijds de lokale projectleiders en anderzijds de landelijke (net)werkgroepen van bijvoorbeeld het LKCA.

Actuele ontwikkelingen volgen we op de voet. Met hulp van experts geven we inhoud en duiding aan nieuwe relevante thema's (o.a. inclusie, verbinding binnen- en buitenschools, kansengelijkheid).

➤ Netwerkbijeenkomsten in 2024 zijn:

- **De Beweging** (6 juni 2024): Provinciaal congres met jaarlijks wisselend thema. De bijeenkomst is met name bedoeld om projectleiders, beleidsambtenaren, bestuurders, docenten en vakspecialisten te ondersteunen, inspireren en informeren;
- **CO Talks** (4x): Online kennissessies van 60 minuten met als doel kennis te delen over een telkens wisselend, actueel onderwerp binnen cultuureducatie;
- **Projectleidersdag** (25 januari 2024): Samen op weg naar 2025-2028, dat is het thema van de projectleidersdag in januari. Met onder meer werksessies op het gebied van kansengelijkheid.
- **Netwerkbijeenkomst SO** (7 november 2024)
- **Netwerkbijeenkomst VO** (21 november 2024)
- **CmK4 meetings** (6x): Vanuit de behoefte om lokaal/regionaal netwerkbijeenkomsten te organiseren, delen we Noord-Holland op in 6 regio's waar we bijeenkomsten organiseren die in het teken staan van kennis, uitwisseling en draagvlak voor cultuur. Doelgroep: wethouders, beleidsambtenaren, schoolbesturen en onze lokale culturele partners;
- **Grote steden overleg** (3x): Met de zeven zelfstandig penvoerders CmK in Noord-Holland stemmen we een aantal keer per jaar inhoudelijk af en zoeken we samenwerking waar mogelijk;
- **Netwerk museumeducatoren** (2x): Voor erfgoedinstellingen in Noord-Holland, waar ook educatiemedewerkers van archief en archeologiecentra aansluiten. Deelnemers zijn veelal verboden aan grote instellingen. Naast het reguliere overleg, zijn deelnemers ook uitgenodigd bij de overige voor hen relevante bijeenkomsten van Plein C (CO Talk, De Beweging).

CO Talk Evi

Netwerkbijeenkomst De Beweging

Netwerkbijeenkomst speciaal onderwijs

Netwerkbijeenkomst voortgezet onderwijs

➤ Marketing en communicatie

Plein C acteert op verschillende vlakken binnen de cultuureducatie en bedient daardoor een diversiteit aan doelgroepen. Door onze kanalen niet alleen in te zetten voor het delen van praktische informatie (data, tijden en inhoud), maar ook te inspireren en motiveren creëren we een community waarin een gedeelde missie centraal staat. Deze gemene deler; **‘goed cultuuronderwijs voor álle kinderen’**

Plein C *verbindt, verrijkt en versterkt*. Met als doel:

- ✓ Kunst & cultuureducatie als vanzelfsprekendheid;
  - ✓ Plein C positioneren als expert;
  - ✓ Plein C profileren als community;
  - ✓ Plein C eenduidig positioneren in Noord-Holland.
- **Positionering:** In 2023 is een goede basis gelegd en met een herziene versie van de corporate strategie in 2024 zetten we een krachtig verhaal neer: cultuureducatie is van groot belang voor elk kind en iedere jongere.
  - De **middelen** waar we gebruik van maken zijn:
    - ✓ Cultuureducatiemagazine Prikkel: begin 2024 wordt een jubileumeditie uitgebracht;
    - ✓ Website Plein C;
    - ✓ Nieuwsbrieven: algemeen en gericht op ICC'ers, VO, SO en cultuurprofessionals;
    - ✓ Social media: Instagram, Facebook en LinkedIn;
    - ✓ Campagnes
    - ✓ CO Talks (online kennisbijeenkomsten): In 2024 staan voornamelijk de onderwerpen Burgerschap in het PO, VO en MBO op de planning en een sessie over EVI.
  - **Online platforms:** De provinciale online platforms erfgoedleerlijnnh.nl, cultuurindeklas.nl en atlantikwallindeklas.nl zullen met de afloop van CmK3 in 2024 worden beëindigd. Daartoe zijn de betrokken partners in 2023 of worden in 2024 op de hoogte gesteld. In alle gevallen wordt de data veilig gesteld en gekeken naar de mogelijkheid de informatie op een andere wijze (bijv. via pleinc.nl) alsnog inzichtelijk te maken. Een doorontwikkeling op de websites zelf is voornamelijk te kostbaar, mede omdat de software te verouderd is.
  - **Digitale professionalisering:** In 2023 is geïnvesteerd in de implementatie van een CRM systeem (Tribe), waarmee in 2024 actief gewerkt kan worden en data gedreven kan worden (bij)gestuurd. Daarnaast sluit Plein C aan bij de landelijke ontwikkeling om een digitale kaart met CmK-data voor Noord-Holland te publiceren én de CmK-verantwoording digitaal te kunnen verzorgen voor haar projectleiders. De voorbereidingen hiervan zijn in 2023 gestart en zullen in 2024 verder vorm krijgen.

➤ Monitoring en evaluatie

Het bewaken van de samenhang, afstemming en coördinatie van alle lokale projecten door Plein C is essentieel voor de versteviging en het draagvlak van cultuureducatie in Noord-Holland. Hier wordt in CmK3 invulling aan gegeven door de 15 lokale projectpartners op maat te begeleiden, ondersteunen, informeren en adviseren. We ondersteunen bij het onderhouden van de bestuurlijke en ambtelijke relaties met de lokale matchingspartners.

Omdat CmK-NH projecten uitvoert op lokaal/regionaal én op provinciaal niveau, vindt de monitoring en evaluatie ook plaats op beide niveaus: we monitoren lokaal en regionaal door de begeleiding van de projectleiders en door aanwezig te zijn bij regionale stuurgroepen, we monitoren de scholen op wat meer afstand via EVI en we monitoren CmK3 in zijn geheel met de jaarlijkse CmK-controle of inhoud en financiën. In 2023 is het eerder genoemde onderzoek *'Stand van zaken cultuureducatie Noord-Holland'* in onze opdracht uitgevoerd om een tussentijdse evaluatie te houden, aan de hand van cijfers en gesprekken met beleidsambtenaren, projectleiders en schooldirecties.

Uiteraard werken we ook actief mee aan landelijke onderzoeken op het gebied van cultuureducatie, doorgaans geïnitieerd door OCW, FCP en/of LKCA.

2. Begroting 2023 CmK-NH - Provinciaal activiteitenprogramma

CmK-NH is gericht op het vergroten van de kwaliteit en impact van cultuureducatie voor alle leerlingen. Om dat te bereiken richt CMK zich zowel op de scholen als op de talrijke cultuurpartners. Als opdrachtgevers fungeren de financierende overheden: FCP, provincie Noord-Holland en de gemeenten. Uitvoering is in handen van de aangewezen opdrachtnemers: de lokale projectleiders en Plein C.

In de inleiding kwam het al aan de orde: de inflatie raakt ons hard, ook binnen het CmK traject. Met een totale loonkostenstijging van 20% over het afgelopen en het komende jaar is het zeer complex om de formatie rond te krijgen en de doelen te halen. Het FCP gaat het CmK budget met terugwerkende kracht indexeren, we gaan met de Provincie Noord-Holland in gesprek om te kijken of dat ook voor de matchingsgelden mogelijk is. Met de huidige kosten en baten komen we tot de volgende CmK projectbegroting:

Begroting 2024 CMK Noord- Holland	uren	materieel	totaal uren +	Activiteitge	Totaal activiteit	Verdeling	
	á €80	(incl BTW)	materiele kost	inkomsten		Provincie NH	FCP
Coördinatie							
Coördinatie algemeen CMK	450	€ 1.000	€ 37.000		€ 37.000	€ 9.990	€ 27.010
Algemene communicatie	200	€ 10.000	€ 26.000		€ 26.000	€ 7.020	€ 18.980
Onderwijs magazine Prikkels	0	€ 25.000	€ 25.000		€ 25.000	€ 6.750	€ 18.250
Accountant CMK controle	0	€ 7.000	€ 7.000		€ 7.000	€ 1.890	€ 5.110
Totaal coördinatie	650	€ 43.000	€ 95.000	€ -	€ 95.000	€ 25.650	€ 69.350
Speerpunt 1 - Visie, draagvlak en beleid							
1.Advies, trainingen, implementatie & evaluatie cultuurbe	900	€ 5.000	€ 77.000	€ -25.000	€ 52.000	€ 14.040	€ 37.960
1.Bestuurlijk draagvlak cultuurbeleid op scholen	250	€ 13.000	€ 33.000		€ 33.000	€ 8.910	€ 24.090
Totaal speerpunt 1	1150	€ 18.000	€ 110.000	€ -25.000	€ 85.000	€ 22.950	€ 62.050
Speerpunt 2 - Deskundigheidsbevordering leerkrachten & cultuurpartners							
2.Behoeftonderzoek / (door)ontwikkelen training PO	100	€ 1.000	€ 9.000		€ 9.000	€ 2.430	€ 6.570
2.Uitvoeren trainingen / masterclasses PO	1000	€ 1.000	€ 81.000	€ -10.000	€ 71.000	€ 19.170	€ 51.830
2.Lerend Netwerk ICC - nascholing, bijscholing en uitwissel	400	€ 1.000	€ 33.000		€ 33.000	€ 8.910	€ 24.090
Totaal speerpunt 2	1500	€ 3.000	€ 123.000	€ -10.000	€ 113.000	€ 30.510	€ 82.490
Speerpunt 3 - Programma & curriculum/onderwijsontwikkeling							
3.Provinciale online educatieprogramma's	100	€ 5.000	€ 13.000		€ 13.000	€ 3.510	€ 9.490
3.Advies, trainingen, implement. en evaluatie onderwijsontw.	400	€ 1.000	€ 33.000		€ 33.000	€ 8.910	€ 24.090
3.(Behoeft)onderz./ doorontwikkelen training onderwijsontw.	100	€ 1.000	€ 9.000		€ 9.000	€ 2.430	€ 6.570
3.Uitvoeren trainingen / masterclasses onderwijsontw.	400	€ 1.000	€ 33.000	€ -10.000	€ 23.000	€ 6.210	€ 16.790
Totaal speerpunt 3	1000	€ 8.000	€ 88.000	€ -10.000	€ 78.000	€ 21.060	€ 56.940
Speerpunt 4 - Samenwerking onderwijs & cultuurpartners							
4.Stimulering samenwerking onderwijs en cultuur	500	€ 1.000	€ 41.000		€ 41.000	€ 11.070	€ 29.930
4.Training ihkv samenwerking	500	€ 1.000	€ 41.000		€ 41.000	€ 11.070	€ 29.930
4. ontmoeting en uitwisseling onderwijs en cultuurpartners	350	€ 1.000	€ 29.000		€ 29.000	€ 7.830	€ 21.170
Totaal speerpunt 4	1350	€ 3.000	€ 111.000	€ -	€ 111.000	€ 29.970	€ 81.030
Speerpunt 5 - Kansengelijkheid							
Potentiescholen							
5.Potentiescholen: (Behoeft)onderz./ doorontw.training	100	€ 1.000	€ 9.000		€ 9.000	€ 2.430	€ 6.570
5.Potentiescholen: ontwikkelen en uitvoeren pilots	100	€ 2.000	€ 10.000		€ 10.000	€ 2.700	€ 7.300
5.Potentiescholen: Lerend netwerk	200	€ 2.000	€ 18.000		€ 18.000	€ 4.860	€ 13.140
Speciaal Onderwijs							
5.Behoeftonderzoek / (door)ontwikkelen training SO	50	€ 1.000	€ 5.000		€ 5.000	€ 1.350	€ 3.650
5.SO trainingen	200	€ 1.000	€ 17.000		€ 17.000	€ 4.590	€ 12.410
5.SO: Pilot	200	€ 2.000	€ 18.000		€ 18.000	€ 4.860	€ 13.140
5.SO Netwerkbijeenkomsten prov+regionaal	200	€ 12.000	€ 28.000		€ 28.000	€ 7.560	€ 20.440
VO / MBO / HBO			€ -				
5. (door)ontwikkelen / geven van trainingen VO/VMBO/HBO	200	€ 1.000	€ 17.000		€ 17.000	€ 4.590	€ 12.410
5. VO: netwerkbijeenkomstn	300	€ 10.000	€ 34.000		€ 34.000	€ 9.180	€ 24.820
5. Visietraject VO/MBO/HBO	300	€ 1.000	€ 25.000		€ 25.000	€ 6.750	€ 18.250
Scholen in 'witte vlekken'							
5.Betrekken nieuwe CMK gemeenten	200	€ 5.000	€ 21.000		€ 21.000	€ 5.670	€ 15.330
5.Visietraject nieuwe CMK gemeenten	300	€ 5.000	€ 29.000		€ 29.000	€ 7.830	€ 21.170
Totaal speerpunt 5	2350	€ 43.000	€ 231.000	€ -	€ 231.000	€ 62.370	€ 168.630
SPEERPUNT 6 - Kennisdeling & netwerken							
6.CMK netwerkbijeenkomsten landelijk+prov+regionaal	1000	€ 30.000	€ 110.000		€ 110.000	€ 29.700	€ 80.300
6.Marketing t.b.v. kennisdelingsbijeenkomsten	1000	€ 8.000	€ 88.000		€ 88.000	€ 23.760	€ 64.240
6.CMK onderzoek+evaluatie	375	€ 2.000	€ 32.000		€ 32.000	€ 8.640	€ 23.360
6.Monitoring en evaluatie lokale projecten	1100	€ 2.000	€ 90.000		€ 90.000	€ 24.300	€ 65.700
Totaal speerpunt 6	3475	€ 42.000	€ 320.000	€ -	€ 320.000	€ 86.400	€ 233.600
Totaal	11475	#####	€ 1.078.000	€ -45.000	€ 1.033.000	€ 278.910	€ 754.090

Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024

Activiteitenplan 2024

- Plein C -